

บทความพินิจวิชา

Metabolic Syndrome and the Kidney

บัญชา สติระพจน์

แผนกโรคไต กองอายุรกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

กลุ่มอาการเมแทบอลิก (metabolic syndrome) เป็นกลุ่มอาการที่มีการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการเมแทบอลิซึมต่างๆ ในร่างกาย หรือเรียกอีกภาวะหนึ่งว่าภาวะดื้อต่อการออกฤทธิ์ของอินซูลิน (insulin resistance) จัดเป็นปัญหาทางสุขภาพที่สำคัญของประชากรไทยในปัจจุบัน ความชุกของกลุ่มอาการขึ้นกับอายุ เชื้อชาติ และเพศ โดยอายุมากขึ้นมีความชุกของโรคเพิ่มมากขึ้นตามการศึกษาในต่างประเทศพบความชุกของโรคประมาณร้อยละ 25¹ สำหรับในประเทศไทยจากการศึกษาของ Inter-ASIA ของประชากรไทยทั่วประเทศที่อายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป จำนวน 5,091 ราย พบความชุกของกลุ่มอาการเมแทบอลิก ร้อยละ 21.9 โดยใช้เกณฑ์ของ NCEP ATPIII แต่ถ้าใช้เกณฑ์เส้นรอบเอวของคนเอเชียใน NCEP ATPIII ความชุกเพิ่มเป็นร้อยละ 29.3 เพศหญิงพบมากกว่าเพศชาย โดยเฉพาะผู้สูงอายุ จากการศึกษาในกลุ่มประชากรพนักงานการไฟฟ้าผลิตในกรุงเทพ เมื่อปี พ.ศ. 2538 อายุระหว่าง 35-54 ปี จำนวน 3,499 ราย พบความชุกของกลุ่มอาการเมแทบอลิก ร้อยละ 16.4 (เพศชายร้อยละ 18.2 และเพศหญิงร้อยละ 9.4) และจากการศึกษาในประชากรทหารไทยและครอบครัว อายุ 18-60 ปี จำนวน 15,375 ราย เมื่อปี พ.ศ. 2550 พบความชุกของกลุ่มอาการเมแทบอลิก ร้อยละ 24.4-30.1²

กลุ่มอาการเมแทบอลิกเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหลอดเลือดหัวใจตีบตัน โรคเส้นเลือดสมองตีบตัน โรคเส้นเลือดส่วนปลายตีบตัน ทำให้คุณภาพชีวิตลดลง และเพิ่มอัตราการเสียชีวิต โดยเฉพาะจากโรคหลอดเลือดหัวใจตีบตันประมาณ 1.5-3.5 เท่าของประชากรทั่วไป^{3,4}

เกณฑ์การวินิจฉัยกลุ่มอาการเมแทบอลิก

กลุ่มอาการเมแทบอลิกเป็นกลุ่มความผิดปกติที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด ได้แก่ ความผิดปกติของไขมันในเลือด ความดันโลหิตสูง ระดับน้ำตาลในเลือดสูง ตลอดจนเกิดภาวะการอักเสบในร่างกาย และพยาธิสภาพในหลอดเลือดขนาดเล็ก สามารถตรวจพบได้จากไมโครอัลบูมินในปัสสาวะของผู้ป่วย กลุ่มอาการเมแทบอลิกมีชื่อเรียกในช่วงแรกว่า syndrome

X โดย Reaven ในปี พ.ศ.2531⁵ ต่อมาหลายชื่อ เช่น deadly quartet, insulin resistance syndrome เป็นต้น

ปัจจุบันมีเกณฑ์ในการวินิจฉัยกลุ่มอาการเมแทบอลิกหลายเกณฑ์ เช่น WHO 1999⁶, National Cholesterol Education Program Adult Treatment Panel III (NCEP ATPIII 2005)⁷, International Diabetes Federation (IDF) 2005⁸ เป็นต้น ดังสรุปในตารางที่ 1

เห็นได้ว่าแต่ละเกณฑ์การวินิจฉัยโรคใช้แตกต่างกัน เช่น เกณฑ์ในการวินิจฉัยของ WHO 1999 เห็นว่าผู้ป่วยทุกรายควรมีโรคเบาหวาน หรือภาวะดื้อต่อการออกฤทธิ์ของอินซูลินเป็นหลักก่อน ร่วมกับใช้ไมโครอัลบูมินในปัสสาวะเป็นเกณฑ์ในการวินิจฉัยโรคข้อหนึ่งร่วมกับ สำหรับเกณฑ์ในการวินิจฉัยของ NCEP ATPIII 2005 เห็นว่าผู้ป่วยควรมีภาวะอ้วนลงพุง โดยใช้ค่าเส้นรอบเอวเป็นตัวกำหนดชัดเจน ซึ่งอาจมีปัญหาในการวินิจฉัยกลุ่มอาการเมแทบอลิกในประชากรแต่ละเชื้อชาติ โดยเฉพาะชาวเอเชีย และลดระดับน้ำตาลในเลือดหลังอดอาหารเป็นมากกว่า 100 มก./ดล. และครอบคลุมในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการรักษามาก่อน สำหรับเกณฑ์ในการวินิจฉัยของ IDF 2005 ปรับการวินิจฉัยภาวะอ้วนลงพุงตามเกณฑ์ของแต่ละเชื้อชาติ และเช่นเดียวกันลดระดับน้ำตาลในเลือดหลังอดอาหารเป็นมากกว่า 100 มก./ดล. และครอบคลุมในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการรักษามาก่อน แม้ผลการตรวจในขณะนั้นอยู่ในเกณฑ์ปกติ

คำจำกัดความของโรคอ้วนและภาวะน้ำหนักเกิน ในประชากรของประเทศทางเอเชียพบว่าแตกต่างจากประชากรของประเทศซีกโลกตะวันตก⁹⁻¹¹ เนื่องจากความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงพบ เมื่อดัชนีมวลกายตั้งแต่ 23 กก./ม.² และเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อดัชนีมวลกายมากกว่า 25 กก./ม.² ดังนั้นคำจำกัดความของโรคอ้วนในคนเอเชียควรเลือกใช้เกณฑ์มากกว่า หรือเท่ากับ 25 กก./ม.² และเช่นเดียวกันกับค่าเส้นรอบวงเอวในคนเอเชียควรเลือกใช้เกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับ 90 ซม. หรือ 36 นิ้วในผู้ชาย และมากกว่าหรือเท่ากับ 80 ซม. หรือ 32 นิ้วในผู้หญิง¹² ดังนั้นค่าดัชนีมวลกาย และเส้นรอบวงเอวในการวินิจฉัยกลุ่มอาการเมแทบอลิก

ตารางที่ 1 เกณฑ์ในการวินิจฉัยกลุ่มอาการเมแทบอลิก

WHO 1999	ATP III 2005	IDF 2005
Diabetes or IGT or IR, plus two or more of the following:	Three or more of the following:	Central obesity plus any two of the following:
Obesity: BMI >30 or WHR >0.9(M), >0.85(F)	Central obesity: Waistline >102 cm (M), >88 cm (F)	
Dyslipidemia: Triglycerides $\geq$ 150 mg/dL or HDL-C <35 mg/dL (M), <40 mg/dL (F)	Hypertriglyceridemia: Triglycerides $\geq$ 150 mg/dL or drug treatment	Hypertriglyceridemia: Triglycerides $\geq$ 150 mg/dL or medication
Hypertension: $\geq$ 140/90 mmHg or medication	Low HDL-C: <40 mg/dL (M), <50 mg/dL (F) or drug treatment	Low HDL-C: <40 mg/dL (M), <50 mg/dL (F) or medication
Microalbuminuria: Albumin excretion $\geq$ 20 μ g/min or albumin/creatinine ratio $\geq$ 30 mg/g	High blood pressure: $\geq$ 130/85 mmHg or drug treatment	High blood pressure: Blood pressure $\geq$ 130/85 mmHg or medication
	High fasting glucose: FPG $\geq$ 100 mg/dL or drug treatment	High fasting glucose: FPG $\geq$ 100 mg/dL or previous diagnosed diabetes

ในชาวเอเชียจึงควรใช้ค่า 25 กก./ม.² และ 90 ซม. ในผู้ชายหรือ 80 ซม. ในผู้หญิง¹³

ปัจจุบันตรวจพบความผิดปกติอื่นๆ ร่วมกับกลุ่มอาการเมแทบอลิก ได้แก่ ภาวะการอักเสบภายในร่างกาย หรือเรียกว่า pro-inflammatory state จากการเพิ่มขึ้นของระดับ C-reactive protein, tumor necrosis factor-alpha และ interleukin-6 ในเลือด¹⁴ และภาวะ prothrombotic state จากการเพิ่มขึ้นของระดับ plasminogen activator inhibitor (PAI-1) และ fibrinogen ในเลือด¹⁵ เป็นปัจจัยเสริมต่อการเกิดหลอดเลือดหัวใจตีบตัน นอกจากนี้พบปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอาการเมแทบอลิกดังแสดงในรูปที่ 1

กลไกการเกิดกลุ่มอาการเมแทบอลิก

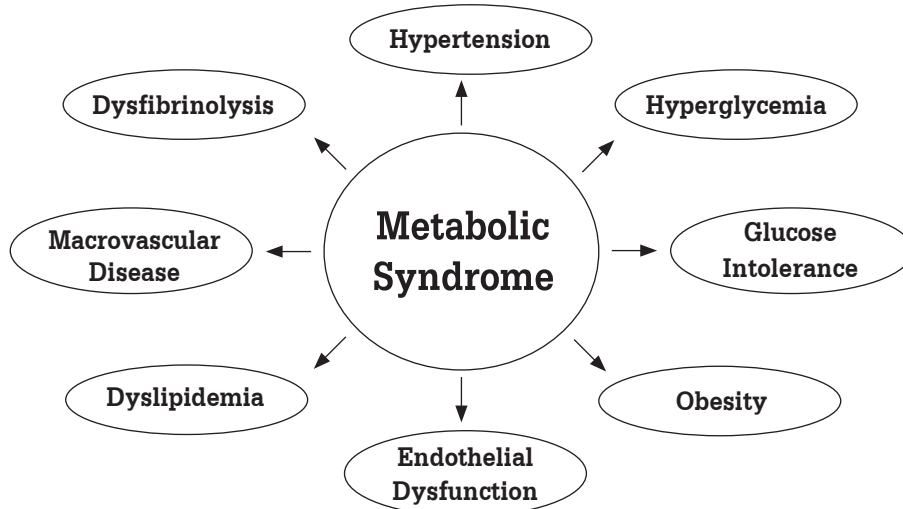
สาเหตุหลักของกลุ่มอาการเมแทบอลิกคือ ความอ้วน โดยเฉพาะอ้วนแบบลงพุงทำให้เกิดภาวะดื้อต่อการออกฤทธิ์ของอินซูลิน¹⁶ ความดันโลหิตสูง ไตรกลีเซอไรด์ในเลือดสูง เอช-ดี-แอลโคเลสเตอรอลในเลือดต่ำ น้ำตาลในเลือดสูงแล้วเกิดพยาธิสภาพของหลอดเลือด หรือภาวะ endothelial dysfunction ตามมา การเพิ่มขึ้นของเซลล์ไขมันในร่างกายทำให้มีการหลั่ง cytokines/adipokines ต่างๆ ออกมาสู่กระแสเลือด เช่น leptin, tumor necrosis factor-alpha, interleukin-6, PAI-1 และ angiotensin II เป็นต้น¹⁷ เป็นผลให้เกิดความผิดปกติดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้

นี้พบว่ามีระดับฮอร์โมน adiponectin ในกระแสเลือดลดลง ซึ่งเป็นฮอร์โมนที่สร้างจากเซลล์ไขมัน และทำหน้าที่ลดปริมาณ free fatty acid ในเลือด โดยการลดลงของ adiponectin สัมพันธ์กับเกิดเพิ่มขึ้นของภาวะดื้ออินซูลิน และเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวานและโรคหลอดเลือดหัวใจได้^{18,19}

กลุ่มอาการเมแทบอลิกกับการเกิดโรคไต

จากการสำรวจของ NHANES III พบว่าผู้ป่วยกลุ่มอาการเมแทบอลิกมีอัตราเสี่ยงต่อการเกิดโรคไตเรื้อรังเป็น 2.65 เท่า และการเกิดภาวะไมโครอัลบูมินในปัสสาวะเป็น 1.89 เท่าของประชากรทั่วไป²⁰ และการเพิ่มขึ้นของดัชนีมวลกายเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเกิดโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย²¹ ซึ่งแสดงให้เห็นความสำคัญของกลุ่มอาการเมแทบอลิกต่อการเกิดโรคไตเรื้อรัง จากการสำรวจในประเทศไทยของผู้วิจัย พบว่าผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังมีผู้ป่วยกลุ่มอาการเมแทบอลิกเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนจากร้อยละ 24.4 เป็นร้อยละ 30.1 ตามเกณฑ์ในการวินิจฉัยของ modified NCEP ATPIII หรือจากร้อยละ 23.1 เป็นร้อยละ 26.9 ตามเกณฑ์ในการวินิจฉัยของ modified IDF² และความชุกของโรคไตเรื้อรังเพิ่มขึ้นตามจำนวนเกณฑ์การวินิจฉัยกลุ่มอาการเมแทบอลิก ดังแสดงในรูปที่ 2

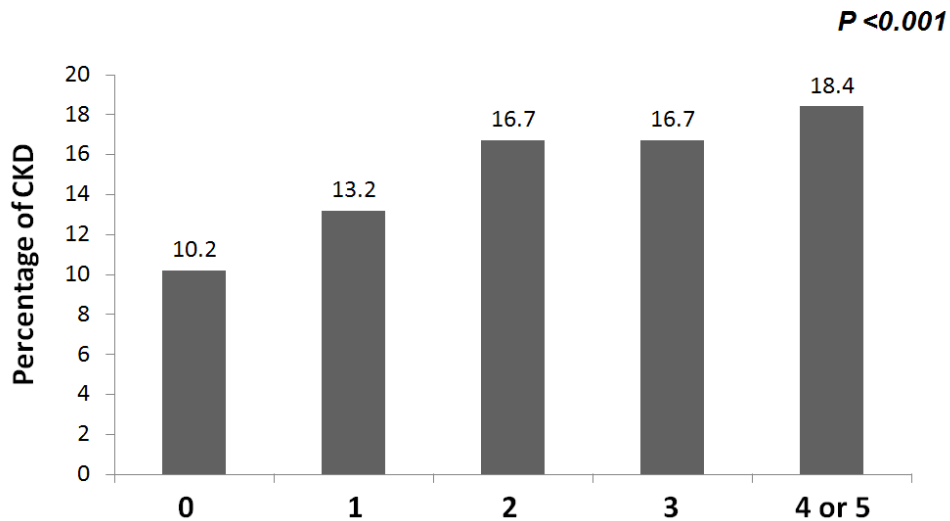
Metabolic Syndrome

Adapted from McFarlane SI, et al. *J Clin Endocrinol Metab* 2001;86:713-8.

รูปที่ 1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอาการเมแทบอลิก

Metabolic syndrome components

Satirapoj B, et al. *Southeast Asian J Trop Med Public Health*. 2011;42(1):176-183.

รูปที่ 2 ความชุกของโรคไตเรื้อรังกับเกณฑ์การวินิจฉัยกลุ่มอาการเมแทบอลิก²

สาเหตุ หรือปัจจัยกระตุ้นการเกิดกลุ่มอาการเมแทบอลิก ในผู้ป่วยโรคไตเช่นเดียวกับประชากรทั่วไป เช่น ภาวะดื้อต่อการออกฤทธิ์ของอินซูลิน ความดันโลหิตสูง ไตรกลีเซอไรด์ในเลือดสูง เอช-ดี-แอล โคเลสเตอรอลในเลือดต่ำ น้ำตาลในเลือดสูง เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีปัจจัยอื่นๆ เสริมทำให้ภาวะดื้อต่อการออกฤทธิ์ของอินซูลินในผู้ป่วยโรคไต คือ ภาวะขาดวิตามินดี ภาวะ secondary hyperparathyroidism ภาวะโลหิตจางจากขาดฮอร์โมน erythropoietin ภาวะเลือดเป็นกรด ภาวะของเสียจาก uremic toxin เพิ่มขึ้นในร่างกาย รวมทั้งภาวะการอักเสบภายในร่างกาย ในผู้ป่วยไตเรื้อรัง²²

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นพบว่า กลุ่มอาการเมแทบอลิกพบเพิ่มขึ้นในผู้ป่วยโรคไต และเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคไต โดยสามารถสรุปความสัมพันธ์ของกลุ่มอาการเมแทบอลิกกับโรคไตเป็นกลุ่มๆ ได้ดังนี้²³

1. กลุ่มอาการเมแทบอลิกกับโรคไตจากภาวะอ้วน ได้แก่ โรคไตจากเบาหวาน โรคไตจากความดันโลหิตสูง และ focal segmental glomerulosclerosis (FSGS)
2. กลุ่มอาการเมแทบอลิกกับกับการทำงานของไตลดลงอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ผู้ป่วย IgA nephropathy ผู้ป่วยหลังปลูกถ่ายไต ผู้ป่วยที่มีไตข้างเดียว และการเพิ่มขึ้นของโปรตีนในปัสสาวะ
3. กลุ่มอาการเมแทบอลิกกับกับภาวะแทรกซ้อนทางไต ได้แก่ มะเร็งไต นิ่วในไตชนิด urate และ calcium oxalate ภาวะแทรกซ้อนระหว่างการผ่าตัดปลูกถ่ายไต และการลดลงของการทำงานของไตหลังปลูกถ่ายไต
4. กลุ่มอาการเมแทบอลิกกับไตเรื้อรังระยะสุดท้าย ได้แก่ การเพิ่มอัตราการเข้าสู่ไตเรื้อรังระยะสุดท้าย และการเพิ่มอัตราการรอดชีวิตของผู้ป่วยไตเรื้อรังระยะสุดท้าย

กลไกการเกิดโรคไตจากกลุ่มอาการเมแทบอลิก

ภาวะอ้วนเกิดการขยายตัวของหลอดเลือด afferent arteriole ของไต การลดลงของ renal resistance และการเพิ่มขึ้นของ filtration fraction ทำให้มีเลือดมาเลี้ยงไตเพิ่มขึ้นร้อยละ 31 และเกิดภาวะ glomerular hypertension²⁴ ร่วมกับการเปลี่ยนแปลงของยีนเกี่ยวข้องกับขบวนการเมแทบอลิซึมของไขมัน ภาวะดื้อต่อการออกฤทธิ์ของอินซูลิน และขบวนการอักเสบภายในรอยโรคไตจากกลุ่มอาการเมแทบอลิก²⁵ โดยสามารถสรุปขบวนการเปลี่ยนแปลงทางเมแทบอลิกกับการเกิดพยาธิสภาพไตดังต่อไปนี้

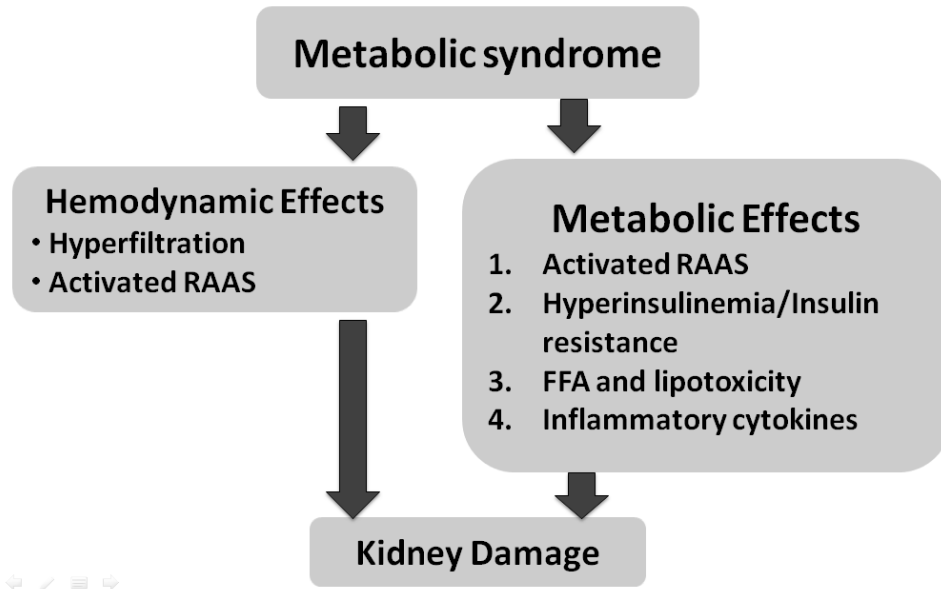
1. Renin angiotensin aldosterone system (RAAS) เชื่อว่าการเพิ่มขึ้นของไขมันทำให้มีการสร้างโปรตีนที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของระบบ RAAS และการเพิ่มขึ้นของไขมันภายในช่องท้องมีการกดทับเนื้อไตจึงมีเลือดเลี้ยงไตลดลง แล้วเกิดการกระตุ้นระบบ RAAS ตามมา²⁶ ร่วมกับการกระตุ้นระบบ sympathetic และการเพิ่มขึ้นของ insulin กับ leptin ทำให้เกิดการดูดกลับของโซเดียมบริเวณท่อไตส่วนต้นเกิดขบวนการ tubuloglomerular feedback จากโซเดียมส่งผ่านไปท่อไตส่วนปลายลดลง ทำให้ร่างกายปรับตัวให้เลือดมาเลี้ยงไตเพิ่มขึ้น เกิดภาวะ glomerular hypertension ตามมา²⁶

2. Hyperinsulinemia/insulin resistance มีฤทธิ์ในการขยายตัวของหลอดเลือดเลี้ยงไต ร่วมกับมีผลกระตุ้น IGF-1 receptor ทำให้เกิดภาวะ glomerular hypertension หรือ hypertrophy และ hyperinsulinemia มีผลเพิ่มการดูดกลับของโซเดียมบริเวณท่อไตส่วนต้นผ่าน insulin receptor substrate 2^{27,28} นอกจากนี้ในสัตว์ทดลองพบว่า insulin ขนาดสูง ทำให้เกิดพยาธิสภาพไต โดยมีผลกระตุ้นการสร้าง extracellular matrix และ inflammatory collagens ของเซลล์ mesangium²⁹

3. Lipotoxicity จากการเพิ่มขึ้นของไขมันสะสมภายในเซลล์ต่างๆ ของร่างกาย เช่น เซลล์ตับ เซลล์กล้ามเนื้อลาย เซลล์กล้ามเนื้อหัวใจ เซลล์ตับอ่อน รวมทั้งเซลล์ endothelium ทำให้เกิดพยาธิสภาพภายในหลอดเลือดตามมา รวมทั้งหลอดเลือดไต³⁰ นอกจากนี้ในสัตว์ทดลองพบว่า การเพิ่มขึ้นของไขมันอิสระ (free fatty acids) จับอัลบูมิน แล้วมีการดูดกลับบริเวณท่อไตส่วนต้นแล้วทำให้เกิดพยาธิสภาพไตบริเวณ tubulointerstitium³¹ และไขมันกลุ่มไตรกลีเซอไรด์ และ เอช-ดี-แอล โคเลสเตอรอล กระตุ้นให้เซลล์ mesangium แบ่งตัวเพิ่มขึ้น³² รวมทั้งไขมันจากขบวนการ oxidative stress และเป็นไขมันหลักของการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจเรียกว่า oxidized LDL ตรวจพบในพยาธิสภาพแบบไตเรื้อรัง³³ และสามารถกระตุ้นให้เซลล์ mesangium สร้าง extracellular matrix, MCP-1 and PAI-1 มากขึ้น ซึ่งมีผลทำให้เกิดพยาธิสภาพไตตามมา^{34,35}

4. Inflammatory cytokines การเพิ่มขึ้นของเซลล์ไขมันจากภาวะอ้วนทำให้มีการหลั่ง cytokines ต่างๆ ในขบวนการอักเสบ เช่น leptin, tumor necrosis factor-alpha, interleukin-6, C-reactive protein, resistin เป็นต้น³⁶ leptin เป็น cytokine ที่มีโครงสร้างคล้าย interleukin-2 สามารถผ่านเยื่อหุ้มสมองได้ มี

Metabolic syndrome and kidney injury

รูปที่ 3 กลไกการเกิดโรคไตจากกลุ่มอาการเมแทบอลิก

ผลลดระดับ neuropeptide Y ในสมองส่วน hypothalamus จึงทำให้ความอยากอาหารลดลง และมีการใช้พลังงานมากขึ้น ผู้ป่วยกลุ่มอาการเมแทบอลิกเกิดภาวะ leptin resistance ทำให้ระดับ leptin ในเลือดเพิ่มขึ้น³⁷ จากหลักฐานในปัจจุบันพบว่า leptin สามารถจับกับ receptor ในไตกระตุ้นให้เกิดการแบ่งตัวของเซลล์ glomerular endothelium และ mesangium กระตุ้นการสร้าง tumor growth factor-beta และ type 4 collagen ทำให้เกิดโปรตีนรั่วในปัสสาวะ และพยาธิสภาพไตแบบ glomerulosclerosis ตามมา^{38,39}

5. Anti-inflammatory adipokines คือ adiponectin มีผลยับยั้งขนาดการอักเสบ ลดการเกิดหลอดเลือดอุดตัน และช่วยให้อินซูลินออกฤทธิ์ดีขึ้น โดยพบว่าระดับ adiponectin ลดลงในภาวะอ้วน ความดันโลหิตสูง ภาวะดื้อต่อการออกฤทธิ์ต่ออินซูลิน และภาวะการอักเสบในกลุ่มอาการเมแทบอลิก^{40,41} จากการศึกษาในสัตว์ทดลอง knockout ยีน adiponectin ทำให้มีการเพิ่มขึ้นของโปรตีนในปัสสาวะ เกิดภาวะ oxidant stress และการทำงานของ podocyte ผิดปกติ⁴² อย่างไรก็ตามบทบาทของระดับ adiponectin ในเลือดกับการเกิดโรคทางหลอดเลือดในผู้ป่วยโรคไตยังไม่ชัดเจน และมีความขัดแย้งกันอยู่^{43,44}

ลักษณะพยาธิสภาพไตของกลุ่มอาการเมแทบอลิก

ลักษณะพยาธิสภาพไตที่สำคัญของกลุ่มอาการเมแทบอลิก คือ obesity related glomerulomegaly (ORG) ในปี 1974 มีรายงานผู้ป่วย ORG รายแรก มีลักษณะพยาธิสภาพไตคือ glomerulomegaly ร่วมกับ segmental amorphous eosinophilic material ใน nodular lesions และ adhesions เข้าได้กับ secondary FSGS⁴⁵ โดยมีการศึกษาชิ้นอื่นในสัตว์ทดลองหลังการให้ไขมันปริมาณสูงมีผลทำให้เกิด glomerulomegaly, Bowman's capsule expansion, glomerular cell proliferation, mesangial matrix expansion และการหนาตัวของ glomerular กับ tubular basement membrane⁴⁶

การวินิจฉัยแยกโรค ORG จาก idiopathic FSGS โดย ORG มีลักษณะเด่น โดยแตกต่างจาก idiopathic FSGS⁴⁷ คือ

- 1. อาการทางคลินิก** ส่วนใหญ่ของ ORG ไม่มีอาการ อาการแสดงของ nephrotic syndrome ชัดเจน หมายถึงระดับอัลบูมินในเลือดปกติ ไขมันในเลือดปกติ แต่สามารถตรวจพบโปรตีนรั่วในปัสสาวะถึง nephrotic range proteinuria ได้
- 2. การดำเนินโรค** อาการทางคลินิกเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป โอกาสเกิดโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายน้อยกว่ากลุ่ม idiopathic FSGS
- 3. ลักษณะพยาธิสภาพไต** ส่วนใหญ่ตรวจพบ glomerulomegaly

เสมอ ขณะที่มีลักษณะการบาดเจ็บของเซลล์ podocyte คือ foot process effacement และ segmental sclerosis พบน้อย

การรักษากลุ่มอาการเมแทบอลิก

การรักษาในกลุ่มอาการเมแทบอลิก ประกอบด้วย การแก้ไขปัจจัยที่เป็นสาเหตุได้แก่ โรคอ้วนและภาวะดื้อต่อการออกฤทธิ์ของอินซูลิน ด้วยการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตเป็นอันดับแรก⁴⁸ โดยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 5-7 ครั้งต่อสัปดาห์ อย่างน้อยวันละ 30 นาทีด้วยความแรงของการออกกำลังกายที่เหมาะสมสามารถลดการเกิดกลุ่มอาการเมแทบอลิกได้ร้อยละ 41⁴⁹ เป้าหมายของการลดน้ำหนักคือ การลดน้ำหนักให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 7-10 ในระยะเวลา 12 เดือน หรือลดดัชนีมวลกายน้อยกว่า 25 กก./ม.²

การรักษาปัจจัยต่างๆ ของกลุ่มอาการเมแทบอลิก หรือกล่าวได้ว่าเป็นการควบคุมปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดได้แก่ การรักษาภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ การรักษาความดันโลหิตสูง และการรักษาน้ำตาลในเลือดสูง

1. การรักษาไขมันในเลือดผิดปกติ ในผู้ป่วยกลุ่มอาการเมแทบอลิกตามความเสี่ยงในการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดของผู้ป่วยเป็นเกณฑ์⁵⁰ โดยกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ ผู้ป่วยที่มีโรคหัวใจและหลอดเลือดอยู่เดิม ผู้ป่วยเบาหวาน รวมถึงผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง พิจารณาควบคุมไขมัน แอล-ดี-แอล โคลเลสเตอรอลน้อยกว่า 100 มก./ดล. โดยผู้ป่วยบางราย เช่น ผู้ป่วยหลอดเลือดหัวใจตีบตันจำเป็นต้องควบคุมไขมัน แอล-ดี-แอล โคลเลสเตอรอลน้อยกว่า 70 มก./ดล. ส่วนกลุ่มที่มีความเสี่ยงปานกลาง และต่ำ พิจารณาควบคุมไขมัน แอล-ดี-แอล โคลเลสเตอรอล น้อยกว่า 130 มก./ดล. และ 160 มก./ดล. ตามลำดับ การรักษาประกอบด้วย การควบคุมอาหารที่มีไขมันอิ่มตัวและอาหารที่มีโคเลสเตอรอลสูง ยาที่ควรใช้เป็นอันดับแรกในการลด แอล-ดี-แอล โคลเลสเตอรอลคือยาในกลุ่ม statin หลังจาก ที่ แอล-ดี-แอล โคลเลสเตอรอลได้ตามเป้าหมายแล้วให้พิจารณาที่ระดับไตรกลีเซอไรด์ ในกรณีที่ระดับไตรกลีเซอไรด์สูงเกิน 400 มก./ดล. หลังจากที่ควบคุมอาหารและออกกำลังกายแล้วควรพิจารณาให้ยาในกลุ่ม fibrates เพื่อป้องกันการเกิดโรคตับอ่อนอักเสบจากการที่ระดับไตรกลีเซอไรด์สูงมาก ในกรณีที่ระดับไตรกลีเซอไรด์อยู่ระหว่าง 200-400 มก./ดล. ให้พิจารณาค่า non-HDL โคลเลสเตอรอลเป็นเกณฑ์ คำนวณได้จากระดับโคเลสเตอรอลรวมลบด้วย เอช-ดี-แอล โคลเลสเตอรอล เป้าหมายของ non-HDL โคลเลสเตอรอล

ในผู้ป่วยกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงเท่ากับ 130 มก./ดล. ยาที่ช่วยลดระดับ non-HDL โคลเลสเตอรอล ให้ได้ตามเป้าหมายอาจใช้ยาในกลุ่ม statins หรือ กลุ่ม fibrates ก็ได้ บางรายอาจจำเป็นต้องได้รับยาในกลุ่ม statins และ fibrates ร่วมกันเพื่อให้ระดับ แอล-ดี-แอล โคลเลสเตอรอลและ non-HDL โคลเลสเตอรอลได้ตามเป้าหมาย การรักษาภาวะ เอช-ดี-แอล โคลเลสเตอรอลต่ำ เน้นการออกกำลังกายเป็นหลัก และอาจพิจารณาใช้ยาในกลุ่ม fibrates เพื่อเพิ่มระดับ เอช-ดี-แอล โคลเลสเตอรอลได้

2. การลดความดันโลหิตในผู้ป่วยกลุ่มอาการเมแทบอลิก เป้าหมายของความดันโลหิตคือน้อยกว่า 140/90 มม.ปรอท สำหรับกรณีผู้ป่วยโรคเบาหวาน หรือโรคไตเรื้อรังควรน้อยกว่า 130/80 มม.ปรอท การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ได้แก่ การควบคุมอาหารเค็ม และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเป็นการรักษาอันดับแรก กรณีความดันโลหิตไม่ได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องการหลังจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแล้วพิจารณาใช้ยาลดความดันโลหิต

ยาลดความดันโลหิตกลุ่มแรกควรพิจารณาเลือกใช้คือ ยากลุ่ม ACE-Inhibitors (ACEI) และ angiotensin receptor blockers (ARB) เนื่องจากยาดังกล่าวสามารถลดการกระตุ้นของระบบ RAAS ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเกิดกลุ่มอาการเมแทบอลิก และยากลุ่มนี้มีรายงานว่าสามารถลดอุบัติการณ์ในการเกิดโรคเบาหวานได้^{51,52} นอกจากนี้ยากลุ่มนี้สามารถลดภาวะดื้อต่ออินซูลินได้ในผู้ป่วยความดันโลหิตสูง^{53,54} กลไกการออกฤทธิ์ของยากลุ่ม ACEI ผ่าน kinin antagonist ทำให้มีระดับ bradykinin เพิ่มขึ้นและลดระดับ angiotensin II ทำให้เพิ่มการไหลเวียนของเลือด ซึ่งมีผลทำให้มีการนำกลูโคส และอินซูลินไปใช้ในเนื้อเยื่อส่วนปลายมากขึ้น และยากลุ่ม ARB (Olmesartan) สามารถลดภาวะดื้อต่อการออกฤทธิ์ของอินซูลินได้ นอกจากผลในการลดระดับความดันโลหิต ระดับน้ำตาลในเลือด และโปรตีนในปัสสาวะ⁵⁵ สุดท้ายนี้ ยากลุ่มนี้ยังสามารถลดภาวะดื้อต่ออินซูลินในผู้ป่วยไตเรื้อรังระยะสุดท้ายขณะฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้^{56,57}

อย่างไรก็ตามในเวชปฏิบัติพบว่า ผู้ป่วยความดันโลหิตสูงและกลุ่มอาการเมแทบอลิก ส่วนใหญ่ใช้ยาลดความดันโลหิตสูงมากกว่าหนึ่งชนิดขึ้นไป ดังนั้นแนะนำให้ใช้ยากลุ่ม ACEI หรือ ARB ร่วมกับขับปัสสาวะ เช่น กลุ่ม thiazide ขนาดที่เหมาะสมคือ 12.5-25 มก./วัน หรือ calcium channel blocker ส่วนยาในกลุ่ม beta blocker เป็นกลุ่มที่ควรหลีกเลี่ยง เนื่องจากผลข้างเคียงทำให้น้ำหนักตัวเพิ่มขึ้น ระดับไตรกลีเซอไรด์ และโคเลสเตอรอลเพิ่ม

ขึ้น และอาจเพิ่มความเสี่ยงในการเกิดโรคเบาหวาน⁵⁸

3. การรักษาภาวะน้ำตาลในเลือดสูงในผู้ป่วยกลุ่มอาการเมแทบอลิก
เป้าหมายของระดับน้ำตาลในเลือดสะสม หรือ hemoglobin A1c (HbA1c) น้อยกว่าร้อยละ 6.5-7.0 กรณีนี้ยังไม่เป็นโรคเบาหวาน การรักษาหลักคือ การลดน้ำหนักโดยการควบคุมอาหารและออกกำลังกาย เนื่องจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมควบคุมอาหารและออกกำลังกายสามารถป้องกันการเกิดโรคเบาหวานได้ดีกว่าการใช้ยา metformin⁵⁹ สำหรับกรณีผู้ป่วยโรคเบาหวานหลังจากการควบคุมอาหารและออกกำลังกายเป็นเวลา 1-3 เดือน ควรพิจารณาใช้ยา metformin หรือ thiazolidinedione เป็นยาสองกลุ่มแรก เนื่องจากสามารถลดภาวะดื้อต่ออินซูลิน และลดอัตราการเกิดโรคเบาหวานได้^{59,60} ข้อห้ามของการใช้ยา metformin คือ ภาวะไตเรื้อรังจากระดับ serum creatinine มากกว่า 1.4 มก./ดล. ในเพศหญิง หรือมากกว่า 1.5 มก./ดล. ในเพศชาย และข้อห้ามการใช้ยาในกลุ่ม thiazolidinediones คือภาวะบวม และภาวะหัวใจล้มเหลว โดยยาทั้งสองกลุ่มมีฤทธิ์เสริมในการลดระดับความดันโลหิตได้ สำหรับ thiazolidinedione ออกฤทธิ์กระตุ้นการทำงานของ peroxisome proliferator-activated receptor gamma (PPAR-gamma) มีผลควบคุมขบวนการเมแทบอลิซึมของไขมัน การทำงานของเซลล์ endothelium และคุณสมบัติต้านการอักเสบ จึงสามารถลดการเกิดผนังหลอดเลือดแดงหนาตัวได้^{61,62}

สรุป

กลุ่มอาการเมแทบอลิก หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าภาวะดื้อต่อการออกฤทธิ์ของอินซูลินเป็นปัญหาทางสุขภาพที่สำคัญของประชากรไทยพบร้อยละ 24.4-30.1 เป็นกลุ่มความผิดปกติที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด ได้แก่ ความผิดปกติของไขมันในเลือด ความดันโลหิตสูง ระดับน้ำตาลในเลือดสูง ตลอดจนเกิดการอักเสบในร่างกาย และเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเกิดโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย และความชุกของโรคไตเรื้อรังเพิ่มขึ้นตามจำนวนเกณฑ์การวินิจฉัยกลุ่มอาการเมแทบอลิก กลไกการเกิดโรคไตผ่านการขยายตัวของหลอดเลือด การเพิ่มขึ้นของ filtration fraction ทำให้เกิดภาวะ glomerular hypertension ร่วมกับการเปลี่ยนแปลงของขบวนการเมแทบอลิซึมของไขมัน ภาวะดื้อต่อการออกฤทธิ์ของอินซูลิน และขบวนการอักเสบภายในพยาธิสภาพไต ตรวจพบพยาธิสภาพไตที่สำคัญเรียกว่า obesity related glomerulomegaly การรักษามุ่งเน้นการแก้ไขปัจจัยที่เป็นสาเหตุ

การควบคุมการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย การควบคุมปัจจัยต่างๆ ของโรค ได้แก่ ระดับน้ำตาลในเลือด ความดันโลหิตสูง ด้วยยากลุ่ม ACEI หรือ ARB และการควบคุมระดับไขมันในเลือด

เอกสารอ้างอิง

1. Park YW, Zhu S, Palaniappan L, Heshka S, Carnethon MR, Heymsfield SB. The metabolic syndrome: prevalence and associated risk factor findings in the US population from the Third National Health and Nutrition Examination Survey, 1988-1994. *Arch Intern Med* 2003;163:427-36.
2. Satirapoj B, Supasyndh O, Mayteedol N, Chaiprasert A, Choovichian P. Metabolic syndrome and its relation to chronic kidney disease in a Southeast Asian population. *Southeast Asian J Trop Med Public Health* 2011;42:176-83.
3. Isomaa B, Almgren P, Tuomi T, et al. Cardiovascular morbidity and mortality associated with the metabolic syndrome. *Diabetes Care* 2001;24:683-9.
4. Lakka HM, Laaksonen DE, Lakka TA, et al. The metabolic syndrome and total and cardiovascular disease mortality in middle-aged men. *JAMA* 2002;288:2709-16.
5. Reaven GM. Banting lecture 1988. Role of insulin resistance in human disease. *Diabetes* 1988;37:1595-607.
6. Alberti KG, Zimmet PZ. Definition, diagnosis and classification of diabetes mellitus and its complications. Part 1: diagnosis and classification of diabetes mellitus provisional report of a WHO consultation. *Diabetic medicine : a journal of the British Diabetic Association* 1998;15:539-53.
7. Grundy SM, Cleeman JI, Daniels SR, et al. Diagnosis and management of the metabolic syndrome: an American Heart Association/National Heart, Lung, and Blood Institute Scientific Statement. *Circulation* 2005;112:2735-52.
8. Alberti KG, Zimmet P, Shaw J. The metabolic syndrome-a new worldwide definition. *Lancet* 2005;366:1059-62.
9. Snehalatha C, Viswanathan V, Ramachandran A. Cutoff values for normal anthropometric variables in asian Indian adults. *Diabetes Care* 2003;26:1380-4.
10. Ko GT, Chan JC, Cockram CS, Woo J. Prediction of hypertension, diabetes, dyslipidaemia or albuminuria using simple anthropometric indexes in Hong Kong Chinese. *Int J Obes Relat Metab Disord* 1999;23:1136-42.
11. Choo V. WHO reassesses appropriate body-mass index for Asian populations. *Lancet* 2002;360:235.
12. McKeigue PM, Shah B, Marmot MG. Relation of central obesity and insulin resistance with high diabetes prevalence and cardiovascular risk in South Asians. *Lancet* 1991;337:382-6.

13. Tan CE, Ma S, Wai D, Chew SK, Tai ES. Can we apply the National Cholesterol Education Program Adult Treatment Panel definition of the metabolic syndrome to Asians? *Diabetes Care* 2004;27:1182-6.
14. Ford ES. The metabolic syndrome and C-reactive protein, fibrinogen, and leukocyte count: findings from the Third National Health and Nutrition Examination Survey. *Atherosclerosis* 2003;168:351-8.
15. Anand SS, Yi Q, Gerstein H, et al. Relationship of metabolic syndrome and fibrinolytic dysfunction to cardiovascular disease. *Circulation* 2003;108:420-5.
16. Grundy SM, Brewer HB, Jr., Cleeman JI, Smith SC, Jr., Lenfant C. Definition of metabolic syndrome: Report of the National Heart, Lung, and Blood Institute/American Heart Association conference on scientific issues related to definition. *Circulation* 2004;109:433-8.
17. Shoelson SE, Lee J, Goldfine AB. Inflammation and insulin resistance. *J Clin Invest* 2006;116:1793-801.
18. Pittas AG, Joseph NA, Greenberg AS. Adipocytokines and insulin resistance. *J Clin Endocrinol Metab* 2004;89:447-52.
19. Becker B, Kronenberg F, Kielstein JT, et al. Renal insulin resistance syndrome, adiponectin and cardiovascular events in patients with kidney disease: the mild and moderate kidney disease study. *J Am Soc Nephrol* 2005;16:1091-8.
20. Chen J, Muntner P, Hamm LL, et al. The metabolic syndrome and chronic kidney disease in U.S. adults. *Ann Intern Med* 2004;140:167-74.
21. Iseki K, Ikemiya Y, Kinjo K, Inoue T, Iseki C, Takishita S. Body mass index and the risk of development of end-stage renal disease in a screened cohort. *Kidney international* 2004;65:1870-6.
22. Satirapoj B, Supasyndh O. Insulin resistance and the kidney. *J Nephrol Soc Thai* 2007;13:20-7.
23. Kopple JD, Feroze U. The effect of obesity on chronic kidney disease. *J Ren Nutr* 2011;21:66-71.
24. Chagnac A, Weinstein T, Korzets A, Ramadan E, Hirsch J, Gafter U. Glomerular hemodynamics in severe obesity. *American Journal of Physiology Renal Physiology* 2000;278:F817-22.
25. Wu Y, Liu Z, Xiang Z, et al. Obesity-related glomerulopathy: insights from gene expression profiles of the glomeruli derived from renal biopsy samples. *Endocrinology* 2006;147:44-50.
26. Montani JP, Antic V, Yang Z, Dulloo A. Pathways from obesity to hypertension: from the perspective of a vicious triangle. *Int J Obes Relat Metab Disord* 2002;26(Suppl 2):S28-38.
27. Dengel DR, Goldberg AP, Mayuga RS, Kairis GM, Weir MR. Insulin resistance, elevated glomerular filtration fraction, and renal injury. *Hypertension* 1996;28:127-32.
28. Zheng Y, Yamada H, Sakamoto K, et al. Roles of insulin receptor substrates in insulin-induced stimulation of renal proximal bicarbonate absorption. *Journal of the American Society of Nephrology : JASN* 2005;16:2288-95.
29. Abrass CK, Spicer D, Raugi GJ. Insulin induces a change in extracellular matrix glycoproteins synthesized by rat mesangial cells in culture. *Kidney international* 1994;46:613-20.
30. Bagby SP. Obesity-initiated metabolic syndrome and the kidney: a recipe for chronic kidney disease? *Journal of the American Society of Nephrology : JASN* 2004;15:2775-91.
31. Kamijo A, Kimura K, Sugaya T, et al. Urinary free fatty acids bound to albumin aggravate tubulointerstitial damage. *Kidney international* 2002;62:1628-37.
32. Nishida Y, Oda H, Yorioka N. Effect of lipoproteins on mesangial cell proliferation. *Kidney international Supplement* 1999;71:S51-3.
33. Bancha S, Ouppatham S, Amnart C, et al. The Relationship between Serum Uric Acid levels with Chronic Kidney Disease in a Southeast Asian Population. *Nephrology* 2009;9999.
34. Song CY, Kim BC, Hong HK, Lee HS. Oxidized LDL activates PAI-1 transcription through autocrine activation of TGF-beta signaling in mesangial cells. *Kidney international* 2005;67:1743-52.
35. Grone EF, Abboud HE, Hohne M, et al. Actions of lipoproteins in cultured human mesangial cells: modulation by mitogenic vasoconstrictors. *Am J Physiol* 1992;263:F686-96.
36. Ramkumar N, Cheung AK, Pappas LM, Roberts WL, Beddhu S. Association of obesity with inflammation in chronic kidney disease: a cross-sectional study. *J Ren Nutr* 2004;14:201-7.
37. Sharma K, Considine RV. The Ob protein (leptin) and the kidney. *Kidney international* 1998;53:1483-7.
38. Wolf G, Hamann A, Han DC, et al. Leptin stimulates proliferation and TGF-beta expression in renal glomerular endothelial cells: potential role in glomerulosclerosis [see comments]. *Kidney international* 1999;56:860-72.
39. Han DC, Isono M, Chen S, et al. Leptin stimulates type I collagen production in db/db mesangial cells: glucose uptake and TGF-beta type II receptor expression. *Kidney international* 2001;59:1315-23.
40. Kershaw EE, Flier JS. Adipose tissue as an endocrine organ. *J Clin Endocrinol Metab* 2004;89:2548-56.
41. Diez JJ, Iglesias P. The role of the novel adipocyte-derived hormone adiponectin in human disease. *Eur J Endocrinol* 2003;148:293-300.
42. Sharma K, Ramachandrarao S, Qiu G, et al. Adiponectin regulates albuminuria and podocyte function in mice. *J Clin Invest* 2008;118:1645-56.
43. Becker B, Kronenberg F, Kielstein JT, et al. Renal insulin resistance syndrome, adiponectin and cardiovascular events in patients with kidney disease: the mild and moderate kidney disease study. *Journal of the American Society of Nephrology : JASN* 2005;16:1091-8.

44. Menon V, Li L, Wang X, et al. Adiponectin and mortality in patients with chronic kidney disease. *Journal of the American Society of Nephrology : JASN* 2006;17:2599-606.
45. Weisinger JR, Kempson RL, Eldridge FL, Swenson RS. The nephrotic syndrome: a complication of massive obesity. *Annals of internal medicine* 1974;81:440-7.
46. Henegar JR, Bigler SA, Henegar LK, Tyagi SC, Hall JE. Functional and structural changes in the kidney in the early stages of obesity. *Journal of the American Society of Nephrology : JASN* 2001;12:1211-7.
47. Kambham N, Markowitz GS, Valeri AM, Lin J, D'Agati VD. Obesity-related glomerulopathy: an emerging epidemic. *Kidney international* 2001;59:1498-509.
48. Grundy SM, Hansen B, Smith SC, Jr., Cleeman JI, Kahn RA. Clinical management of metabolic syndrome: report of the American Heart Association/National Heart, Lung, and Blood Institute/American Diabetes Association conference on scientific issues related to management. *Circulation* 2004;109:551-6.
49. Orchard TJ, Temprosa M, Goldberg R, et al. The effect of metformin and intensive lifestyle intervention on the metabolic syndrome: the Diabetes Prevention Program randomized trial. *Annals of internal medicine* 2005;142:611-9.
50. Executive Summary of The Third Report of The National Cholesterol Education Program (NCEP) Expert Panel on Detection, Evaluation, And Treatment of High Blood Cholesterol In Adults (Adult Treatment Panel III). *JAMA* 2001;285:2486-97.
51. Yusuf S, Sleight P, Pogue J, Bosch J, Davies R, Dagenais G. Effects of an angiotensin-converting-enzyme inhibitor, ramipril, on cardiovascular events in high-risk patients. The Heart Outcomes Prevention Evaluation Study Investigators. *The New England Journal of Medicine* 2000;342:145-53. *N Engl J Med*
52. Julius S, Kjeldsen SE, Weber M, et al. Outcomes in hypertensive patients at high cardiovascular risk treated with regimens based on valsartan or amlodipine: the VALUE randomised trial. *Lancet* 2004;363:2022-31.
53. Kinoshita M, Nakaya Y, Harada N, Takahashi A, Nomura M, Bando S. Combination therapy of exercise and angiotensin-converting enzyme inhibitor markedly improves insulin sensitivities in hypertensive patients with insulin resistance. *Circ J* 2002;66:655-8.
54. Tomiyama H, Motobe K, Zaydun G, et al. Insulin sensitivity and endothelial function in hypertension: a comparison of temocapril and candesartan. *American Journal of Hypertension* 2005;18:178-82.
55. de Vinuesa SG, Goicoechea M, Kanter J, et al. Insulin resistance, inflammatory biomarkers, and adipokines in patients with chronic kidney disease: effects of angiotensin II blockade. *Journal of the American Society of Nephrology : JASN* 2006;17:S206-12.
56. Fishman S, Rapoport MJ, Weissgarten J, et al. The effect of Losartan on insulin resistance and beta cell function in chronic hemodialysis patients. *Ren Fail* 2001;23:685-92.
57. Satirapoj B, Yingwatanadej P, Chaichayanon S, Patumanond J. Effect of angiotensin II receptor blockers on insulin resistance in maintenance haemodialysis patients. *Nephrology* 2007;12:342-7.
58. Hansson L, Lindholm LH, Ekblom T, et al. Randomised trial of old and new antihypertensive drugs in elderly patients: cardiovascular mortality and morbidity the Swedish Trial in Old Patients with Hypertension-2 study. *Lancet* 1999;354:1751-6.
59. Knowler WC, Barrett-Connor E, Fowler SE, et al. Reduction in the incidence of type 2 diabetes with lifestyle intervention or metformin. *The New England Journal of Medicine* 2002;346:393-403. *N Eng J Med*
60. Gerstein HC, Yusuf S, Bosch J, et al. Effect of rosiglitazone on the frequency of diabetes in patients with impaired glucose tolerance or impaired fasting glucose: a randomised controlled trial. *Lancet* 2006;368:1096-105.
61. Bell DS, O'Keefe JH. Lowering the triglyceride/high-density lipoprotein cholesterol and its association with the beneficial impact of pioglitazone on coronary atherosclerosis in the PERISCOPE study is likely due to lowering insulin resistance. *J Am Coll Cardiol* 2011;58:778.
62. Parulkar AA, Pendergrass ML, Granda-Ayala R, Lee TR, Fonseca VA. Nonhypoglycemic effects of thiazolidinediones. *Annals of Internal Medicine* 2001;134:61-71.

